

The Original Dixieland Jass Band

April 1967 organiseerde platenmaatschppij RCA-Victor, voor genodigden, een feestje in het Nieuwe De La Mar Theater in Amsterdam, t.g.v. het uitbrengen van een heruitgave op single (vinyl) van de eerste 'jass' (lees 'jazz') grammofoonplaat op 26 februari 1917, met daarop de titels 'That Teasing Rag' en 'Original Dixieland One Step'. Het ongedwongen feestje van dit 50-jarige jubileum bleek voor veel Nederlandse jazzmusici en -liefhebbers aanleiding om aanwezig te zijn. Als vaste bezoeker van de Amsterdamsse Jazzclub 'De Blokhut' wilde ik dit beslist niet laten schieten, temeer daar er ook nog een orkest geformeerd was o.l.v. Frithjof Sterrenburg, de onlangs overleden leider van het roemruchte orkest 'Charley's Novelty Orkest The Growths', dat de nummers van de Original Dixieland Jass Band (O.D.J.B.) op originele wijze zou gaan vertolken. Het werd een ongedwongen middag en de vele verzamelaars en liefhebbers amuseerden zich kostelijk. Zelf heb ik die middag nog met Joop Schrier van de Dutch Swing College

Een uniek exemplaar uit de Wim Keller collectie.

gesproken. Na het boekje over de eerste jazzplaat en het bewuste singletje gekregen te hebben, verliet ik met een voldaan gevoel het theater, stapte op mijn fiets en toog huiswaarts. Als beginnend liefhebber en grammofoonplaten verzamelaar van jazzmuziek hield ik alle publicaties over dat onderwerp in de gaten en zo had ik ook een uitgave van 'The Story of the Original Dixieland Jass Band' - met harde kaft - in mijn bezit (een collectors item), geschreven door H.O. Brunn, uitgegeven door Sickwick & Jackson, London 1961. Helaas uitgeleend aan een vriend en nooit meer terug gezien. Gelukkig kon ik enkele jaren later een paperback exemplaar te pakken krijgen, uitgegeven door de Louisiana State University, dat ook nog enkele foto's bevatte. De zeldzame schellack 78rpm grammofoonplaten waren uitsluitend bij andere verzamelaars thuis te beluisteren, maar gelukkig werden alle opgenomen platen op vinyl en cd heruitgebracht, zodat we nu nog kunnen bepalen of de opnamen van de O.D.J.B. werkelijk baanbrekend zijn geweest.

New Orleans The Crescent City

The Story of the Original Dixieland Jass Band begint in New Orleans, Louisiana, waar na de Burgeroorlog de stad overspoeld werd door vrijgekomen slaven, maar ook door immigranten uit Duitsland, Frankrijk en niet te vergeten Italianen; een ware smeltkroes van rassen en vermengingen. De muziekkorpsen van de verslagen zuidelijke legers hadden hun instrumenten ingeleverd en waren voor een habbekrats te koop bij de pandjesbazen, waardoor het gemakkelijk werd om muziek te gaan maken. Het ritme (beat) van de zwarten en de muziekcultuur uit Europa kwamen in die stad bijeen en zo ontstond een nieuwe syncopische muziek. Eerst de ragtime en later de jazz, die zich ontwikkelden tot een volwaardige muziekvorm en de wereld zou veroveren. Be-roemde zwarte muzikanten en/of orkestleiders waren Buddy Bolden, Joe Oliver, Jelly Roll Morton en natuurlijk Louis Armstrong, maar ook blanken als Papa Jack Laine, de Gebrs. Brunies, Alcide Nunez en Johnny Stein speelden in de kroegen en dansgelegenheden van New Orleans.

Nick LaRocca, trompettist en componist, speelde bij Papa Jack Laine's Band, die optrad bij parades en in dans gelegenheden. Begin 1916 werden zij benaderd door een promotor uit Chicago om met een New Orleans stijl orkest naar Chicago te komen, waar een soortgelijk orkest uit Dixieland: Tom Brown's, aardig succes begon te krijgen. De uitdaging werd aangenomen, met Eddie Edwards op trombone openden zij in Schiller's Café in Chicago onder de naam 'Stein's Dixie Jass Band'; ze hadden succes en kregen leuke aanbiedingen. Het ging echter mis. Nick LaRocca en Eddie Edwards zochten een andere klarinettist en drummer. Larry Shields en Tony Sbarbaro werden gevonden; later Henry Ragas op piano. De naam werd veranderd in Original Dixieland Jass Band en begin 1917 konden ze in Manhattan, New York City gaan spelen in het beroemde Reisenweber Restaurant. De band speelde voor het dansende publiek en kreeg zo de eerste volgers op 'jass' muziek. Het ging als een

lopend vuurtje en trok zo de aandacht van de 'headhunters' van de Columbia Graphophone Company, die er wel wat in zagen om de muziek op de grammofoonplaat uit te brengen. De opname session vond plaats op 31 januari 1917; 'Darktown Strutters' Ball' en 'Indiana' werden op de plaat gezet, maar de hotemetoten van de Columbia zagen verder niets in die muziek en de opnamen kwamen in de kast te liggen. En zo mist Columbia Records de unieke primeur om de eerste jass (lees jazz) grammofoonplaat uitgebracht te hebben.

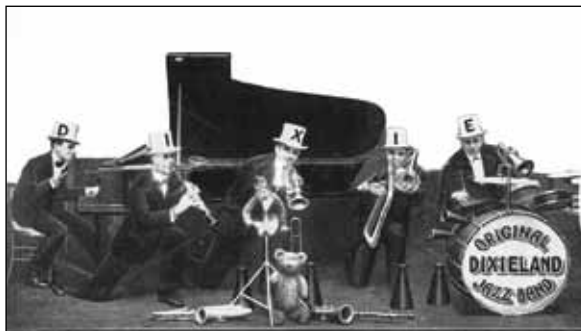
lopend vuurtje en trok zo de aandacht van de 'headhunters' van de Columbia Graphophone Company, die er wel wat in zagen om de muziek op de grammofoonplaat uit te brengen. De opname session vond plaats op 31 januari 1917; 'Darktown Strutters' Ball' en 'Indiana' werden op de plaat gezet, maar de hotemetoten van de Columbia zagen verder niets in die muziek en de opnamen kwamen in de kast te liggen. En zo mist Columbia Records de unieke primeur om de eerste jass (lees jazz) grammofoonplaat uitgebracht te hebben.

Eerste jazzplaat

De Victor Talking Machine Company durfde het – op 7 maart 1917 - wel aan om de, op 26 februari daarvoor, opgenomen 'Livery Stable Blues' en 'Dixie Jass Band One Step' uit te brengen als Victor 182255. De eerste jazzplaat en zij scoorden een miljoenen hit. En zo kwamen de Amerikanen voor het eerst in aanraking met de jazz. Sallant detail is dat de Columbia Company, na het succes van de eerste Victor-plaat, als de sodemieter de eerder opgenomen opnamen - die in de kast lagen - uitbracht, maar het verkoopsucces van de eerste Victor-plaat werd nooit meer gehaald. Na het succes van de O.D.J.B. in het Reisenweber Restaurant, probeerden diverse orkesten dat te evenaren, maar ontegenzeggelijk, het lukte nooit meer. Nadat de O.D.J.B. eerst nog een zijsprongetje maakten bij het Aeolian/ Vocalion label, waar zij 'At the Jazzband Ball' en 'Ostrich Walk' opnamen, kwamen ze weer terug bij de Victor Company en Columbia, waar ze afwisselend een aantal opnamen verzorgden; die composities behoorden later tot het standaard- repertoire van elk dixieland orkest. Het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog en de deelname van de USA aan geallieerde zijde in 1917, waarbij Eddie Edwards in 1918 opgeroepen werd voor militaire dienst en het plotselinge overlijden van pianist Henry Ragas aan de Spaanse griep noopten Nick LaRocca nieuwe bandleiden aan te stellen. Het werden Emile Christian op trombone en J.Russell Robinson op piano. Vooral Robinson zou als componist van onschatbare waarde zijn voor de O.D.J.B., want zijn composities van 'Eccentric Rag', 'Margie' en 'Singing The Blues' zouden standards blijken te zijn; vooral 'Margie' was een negende verkoop-hit van de O.D.J.B., later gevolgd door 'Lena From Palesteenaa'.

London tournee

Na hun stormachtige succes in 'The Big Apple' kwamen ze tijdelijk terug in New Orleans, maar in september 1918 zijn ze weer in het Reisenweber Restaurant in New York te vinden. Daar worden ze benaderd door een Engelse impressario die hen een tien weken contract aanbiedt, waarvoor hij hen 200 pond per week betaalt (een ongekend hoog bedrag in die tijd). Van 1 april 1919 tot 8 juli 1920 speelt de band in The United Kingdom, waar zich hetzelfde afspeelt als in Amerika; enthousiast publiek en polemieken in de pers. Hoogtepunt van hun verblijf is

De dieren in de zoo kunnen de klanken wel waarderen.

in de dierentuin. Een aantal geleerden (biologen en fysiologen) bestudeerde, op aandringen van een psycholoog, de reactie van dieren op jazzmuziek. Het succes was groot: olifanten en een ijsbeer bleken het schitterend te vinden; ook de apen waren wild enthousiast. De teloorgang van de O.D.J.B. was door de evoluerende muziek, die jazzmuziek nu eenmaal is, niet te stuiten en de band viel uit elkaar.

Reunie

In 1936 wordt de O.D.J.B. herontdekt, als de band weer in de originele bezetting gaat spelen (LaRocca, Edwards, Shields, Robinson en Sbarbaro). De muziek is wel veranderd, maar het publiek is even enthousiast als bijna twintig jaar eerder. Zij speelden onder de naam 'The Original Dixieland Five' en in een periode van twee jaar namen ze 25 nummers op de plaat op. Voordat zij er defenitief mee stopten, gingen ze nog op tournee. Klarinettist Larry Shields kreeg speciaal de complimenten van Benny Goodman, die hem vertelde dat hij in zijn jeugd een belangrijke invloed voor hem was. Eddie Edwards en Tony Sbarbaro gingen later onder de noemer O.D.J.B. spelen en platen maken. In 1944 werd een nieuwe versie van de 'Tiger Rag' voor Vdisc / 214 opgenomen; 'Sensation Rag' werd uitgebracht op Vdisc/214 B. LaRocca keerde terug naar New Orleans, maar gaf bandleider Phil Zito toestemming om - vele jaren - de naam van de O.D.J.B. te gebruiken. Nick LaRocca's zoon Jimmy ging later spelen onder de naam Original Dixieland Jass Band.

Wim Keller